

بررسی تأثیر به‌کارگیری مدیریت دانش بر مدیریت زنجیره تأمین با استفاده از کارت امتیازی متوازن (مطالعه موردی: زنجیره تأمین گندم در شرکت بازرگانی دولتی ایران)

سید جلال موسوی شمس‌آباد^۱، حسینعلی بهرام‌زاده^{۲*}، مصیب سامانیان^۳

دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۰۶/۲۲

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۹/۰۹/۰۴

چکیده

ارزیابی مدیریت دانش در سازمان به‌عنوان عامل دستیابی به اهداف چشم‌انداز می‌باشد. در دهه اخیر اهمیت دانش در ابعاد علمی و سازمانی پررنگ شده و دانش به‌عنوان پایه اساسی رقابت مطرح است. سازمان‌های جدید مبتنی بر دانش‌اند و باید بتوانند آن را خلق و در موقع لزوم از آن بهره‌برداری کنند. این عوامل پارادایم جدیدی در عرصه مدیریت بنیان نهاده که مدیریت دانش نام دارد. هدف از این پژوهش بررسی تأثیر به‌کارگیری مدیریت دانش بر مدیریت زنجیره تأمین گندم در شرکت بازرگانی دولتی ایران با استفاده از کارت امتیازی متوازن است. نوع این پژوهش، توسعه‌ای و کاربردی و از نظر روش پیمایشی ارزشیابی است. جامعه آماری و حجم نمونه ۸۶ نفر از مدیران و معاونین شرکت در سطح استان‌ها می‌باشند که همگی برای تحقیق انتخاب شده‌اند. آزمون فرضیه‌ها با مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) و از طریق نرم‌افزار Smart PLS انجام شد و یافته‌های تحقیق نشان داد که رابطه مثبت و معناداری بین خلق، بکارگیری و انتقال دانش بر عملکرد مالی، ذینفعان، فرآیندهای داخلی و رشد و یادگیری در زنجیره تأمین گندم وجود دارد و ابعاد مدیریت دانش کم‌ترین تأثیر را بر عملکرد مالی شرکت داشته‌اند.

واژه‌های کلیدی: خلق دانش، بکارگیری دانش، انتقال دانش، مدیریت دانش، زنجیره تأمین گندم، کارت امتیازی متوازن

۱- مقدمه

می‌شود. گندم به‌عنوان غذای اصلی اغلب جوامع از جمله ایران یک کالای راهبردی بوده و از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بنا بر آمار اعلامی سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد فائو^۳ در سال ۲۰۱۷، ایران سهمی در حدود ۱/۹۳ درصد از کل مصرف جهانی گندم را در اختیار دارد و یکی از بزرگترین مصرف‌کنندگان گندم در جهان به شمار می‌رود. وجود مواهب طبیعی فراوان و موقعیت خاص اقلیمی، ایران را به سرزمینی چهارفصل تبدیل کرده است که این موضوع بسترهای لازم برای محور قرار دادن این بخش در اقتصاد کشور را فراهم می‌کند. باوجود این، این بخش از اقتصاد کشور باوجود استعداد بالقوه، کارایی لازم را نداشته است. یکی از بزرگ‌ترین مشکلات بخش کشاورزی در حوزه غلات عملکرد اثربخش و استراتژیک زنجیره تأمین گندم^۴

عصر حاضر به خاطر جهانی‌شدن، دچار تغییرات سریع و اجتناب‌ناپذیری است. یکی از جنبه‌های هر اقتصاد پویا، کشاورزی دانش‌محور و دانش بر است. گندم از محصولات استراتژیک در جهان و ایران می‌باشد و توجه به آن در اولویت اول کشاورزی است که علاوه بر بعد اقتصاد، بعد سیاسی آن نیز حائز اهمیت می‌باشد. بخش مهمی از نیاز غذایی خانوار از گندم و فرآورده‌های آن، به‌ویژه نان، تأمین

۱- دانشجوی دکتری مدیریت دولتی، گروه مدیریت دولتی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی، بجنورد، ایران. پست الکترونیک: jalalm1355@gmail.com

۲- استادیار، گروه مدیریت دولتی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی،

بجنورد، ایران، نویسنده مسئول، پست الکترونیک:

bahramzadeh.hosein@gmail.com

۳- استادیار، گروه مدیریت دولتی، واحد بجنورد، دانشگاه آزاد اسلامی،

بجنورد، ایران، پست الکترونیک: samaniamosayeb@yahoo.com

3 - Food and Agriculture Organization of the United Nations (fao)

4- Wheat supply chain

زنجیره تأمین گندم یکی از مهم‌ترین بخش‌های تأثیرگذار در اقتصاد هر کشور است که نقش مهمی در استقلال سیاسی و اقتصادی آن ایفا می‌کند. از این منظر که شرکت بازرگانی دولتی ایران یکی از ارکان مسئولیت‌های اجرایی در حوزه خرید تضمینی و ذخیره‌سازی گندم کشور محسوب می‌شود، ناگزیر باید خود را با تحولات حوزه دانش تطبیق نماید. این امر ضرورت مطالعه مدیریت دانش در زنجیره تأمین گندم را نشان می‌دهد.

ارتقای عملکرد مقصود اصلی هر ارگانی است که به واسطه آن بتواند مزیت رقابتی به دست آورد. سازمان‌ها در پی ادراک روش‌ها و رویکردهای جدید برای پیشبرد عملکرد خود هستند. یکی از رویه‌هایی که به تعالی عملکرد کمک می‌کند مدیریت دانش است؛ و زنجیره تأمین گندم در شرکت بازرگانی دولتی ایران نیز از این امر مستثنی نیست. مدیریت دانش فرایندی است که به دنبال گرفتن اطلاعات و توسعه دانش موجود و ایجاد سازمانی آگاه و توانمند، برای رسیدن به هدف‌ها است [۷]

خروجی این پژوهش با تأکید بر مدیریت دانش، ابعاد مدیریت دانش و عوامل مؤثر آن و کاربردهای شاخص‌های اجرایی و عملیاتی آن در زنجیره تأمین و ذخیره‌سازی گندم می‌تواند به ارتقای عملکرد این حوزه در تمامی ابعاد مالی، ذینفعان، فرایندهای داخلی و رشد و یادگیری شرکت بازرگانی دولتی ایران کمک نماید.

۲- مرور ادبیات

۲-۱- مدیریت زنجیره تأمین

مدیریت زنجیره‌ی تأمین یکپارچگی و مدیریت بین شرکت‌ها، تأمین‌کنندگان، شبکه توزیع و مشتریان آن‌ها را پشتیبانی می‌کند مدیریت زنجیره‌ی تأمین شامل مجموعه‌ای از رویکردها است که برای هماهنگی و یکپارچگی تأمین‌کنندگان، تولیدکنندگان، انبارها و فروشگاه‌ها به صورتی اثربخش به کار می‌روند. این رویکردها کمک می‌کنند که محصولات موردنیاز در زمان و مکان موردنظر در سطح عملکرد مطلوب به مشتری عرضه شوند [۸]. به عبارت دیگر مجموعه‌ای یکپارچه از فرایندهای تجاری است که از مصرف‌کننده نهایی تا تأمین‌کننده ابتدایی را در بر گرفته و محصولات، خدمات و اطلاعاتی را فراهم می‌سازد که برای مشتریان و مصرف‌کنندگان دارای ارزش افزوده است. مدیریت زنجیره تأمین، شامل یکپارچه‌سازی فعالیت-

است. برهم خوردن تعادل زنجیره تأمین گندم از یک‌سو باعث وفور یک محصول و کاهش چشمگیر قیمت آن در یک سال و متضرر شدن کشاورزان شده و از سوی دیگر، با کاهش سایر محصولات باعث افزایش قیمت و نارضایتی مردم می‌گردد.

سازمان‌ها ناگزیرند برای سازگاری با محیط متغیر و پر از رقابت خود، در ساختار تصمیماتشان تجدیدنظر کرده و بدین منظور بایستی در مقابل تغییرات محیط انعطاف‌پذیری بیشتری از خود نشان دهند؛ که هر چه این سطح از چابکی و انعطاف و سرعت بهینه عملکرد، به دانش متکی باشد، نتیجه‌ای اثربخش با بهره‌وری کلی و جزئی پایدارتر حاصل می‌شود [۱]. سرمایه‌های سازمان تنها، سرمایه مالی و فیزیکی نیست بلکه سرمایه دانشی افراد مهم‌تر از آن است. در این عصر، دانش به‌عنوان یک مزیت رقابتی مهم می‌تواند در موفقیت و افول کسب‌وکارها نقش اساسی داشته باشد. [۲] در عصر دانایی و دانش‌محوری، مدیریت دانش جایگاه ویژه‌ای داراست. مدیریت دانش نبض تپنده هر سازمانی است که در پی کشف و اجرایی‌سازی الگوهای عملکرد نو و بدیع است [۳].

یکی از مهم‌ترین علوم مدیریتی که در این زمینه مباحث بسیار سودمندی را مطرح کرده است، مدیریت زنجیره تأمین^۱ است. با بهره‌گیری از این ابزار سازمان قادر خواهد بود روابط تجاری خود را با بهینه‌سازی تبادل اطلاعات با همکاران تجاری نظیر تأمین‌کنندگان مواد اولیه، توزیع‌کنندگان محصولات و پیمانکاران حمل‌ونقل کالا توسعه دهد فعالیت‌های تحقیق و توسعه به همراه مدیریت پورتفولیوی مبتنی بر پایداری که دانش بیرونی را یکپارچه می‌کند برای بهبود مستمر و همسویی بین سطح عملیاتی و عملیاتی عملکرد ضروری هستند [۴] چراکه مدل‌های بهینه‌سازی مبتنی بر دانش و شبیه‌سازی برای مدیریت خطر زنجیره تأمین می‌تواند فرآیند تصمیم‌گیری را بهبود بخشد [۵]. نوسانات شرایط آب و هوایی، فساد سریع‌تر محصولات، تنظیم محیط پیچیده ایمنی مواد غذایی، تغییر روند شیوه زندگی مصرف‌کنندگان، نگرانی‌های زیست‌محیطی و مجموعه‌ای از ذینفعان، درگیر چالش‌های قابل توجهی نسبت به توسعه زنجیره تأمین قوی در بخش محصولات کشاورزی می‌باشند [۶].

1-Supply chain management

های زنجیره تأمین و نیز جریان‌های اطلاعاتی مرتبط با آن‌ها از طریق بهبود در روابط زنجیره برای دستیابی به مزیت رقابتی قابل اتکا می‌باشد. [۹]

۲-۲- مدیریت دانش

طبق تعریف داونپورت و پورساک^۱ [۱۰]: دانش به معنای جریان پیچیده‌ای از تجربیات ساخت‌یافته، ارزش‌ها، اطلاعات زمینه‌ای و بینش کارشناسی است که چارچوبی را برای ارزشیابی و تلفیق تجارب و اطلاعات جدید فراهم می‌کند که از تفکر افراد نشأت می‌گیرد. در سازمان‌ها، دانش را نه تنها در اسناد و منابع بلکه در کارهای روزمره سازمانی، فرآیندها، عملکرد و هنجارهای سازمان می‌توان یافت. هدف مدیریت دانش در سازمان‌ها ارزشمند نمودن دانش و خلق دانش جدید از طریق هم‌افزایی می‌باشد، باید دانش موجود نزد افراد به اشتراک گذاشته‌شده و تسهیم شود و از دانش کسب‌شده در جهت رسیدن به اهداف عالی سازمان و کسب مزیت رقابتی استفاده نمود. از طریق مدیریت دانش می‌توان پلی ساخت تا اطلاعات و دانش، تخصص و مهارت‌ها به راحتی به نیازمندان اصلی یا به پایگاه دانش جهت استفاده در آینده انتقال یابد.

در اقتصادهای دانش‌محور، دانش، یک منبع اصلی برای رقابت است و موفقیت هر سازمان بیش از آن که به ارزش منابع فیزیکی، سرمایه و دارایی‌های ملموس و عینی آن وابسته باشد، متکی به سرمایه‌ی فکری سازمان است. یک مدیریت دانش موفق می‌تواند ظرفیت لازم را برای بالا بردن مزیت رقابتی سازمان، تمرکز بر مشتری، بهبود روابط کارکنان، نوآوری و هزینه‌های کمتر به وجود آورد.

یکی از دلایل اصلی که محققان و متخصصان به مدیریت دانش علاقه دارند این است که دانش به‌عنوان یک منبع با پتانسیل قابل توجه برای کمک به کسب مزیت رقابتی برای شرکت در نظر گرفته می‌شود [۱۱].

اولین عنصر از مدیریت دانش، کسب و خلق دانش است. این دانش به‌طور پیوسته در گروه‌ها، سازمان‌ها یا شرکت‌ها از طریق تعاملات میان افراد شکل می‌گیرد و توان سازمان را برای جذب و تولید دانش که کلید ایجاد مزیت رقابتی و گسترش محصولات و خدمات جدید است بالا می‌برد. طوفان مغزی و الگوگیری از معروف‌ترین روش‌های کسب دانش می‌باشند. عنصر دوم تبدیل دانش است. سومین

^۱ - Davenport & Prusak

عنصر؛ یعنی، به‌کارگیری دانش به درجه‌ای اشاره دارد که سازمان، منابع دانش را که در مرزهای وظیفه‌ای به اشتراک گذاشته‌شده است، به کار می‌برد. فرایند به‌کارگیری دانش، فرایندی است که در آن دانش به‌اصطلاح فعال می‌شود و برای ارزش‌آفرینی در سازمان آماده می‌گردد. به‌کارگیری دانش هم‌چنین می‌تواند به حل مسئله و بهبود کارایی سازمان منجر شود، به‌علاوه استفاده از دانش در تصمیم‌گیری و حل مسئله، به سازمان اجازه می‌دهد تا به‌طور کارآمدتری به تغییرات محیطی پاسخ دهد؛ بنابراین مدیریت دانش از مفهومی نوظهور به خط‌مشی در حال رشد در سازمان‌های تجاری بدل شده است. [۱۲] مدیریت دانش و استراتژی‌های تصمیم‌گیری فاکتورهای حیاتی برای عملکرد سازمان‌ها هستند و درواقع سبک تصمیم‌گیری سازمانی رابطه بین فرآیند خلق دانش و عملکرد سازمانی را تعدیل می‌کند [۱۳].

۲-۳- مدیریت دانش و زنجیره تأمین

امروزه جهان به سمت سیستم‌های اثربخش‌تر حرکت می‌کند، جایی که بهره‌برداری مؤثر از دانش بسیار حیاتی است. مدیریت دانش فرصت‌های جدیدی را برای ایجاد و حفظ ارزش بیشتر برای زنجیره‌های تأمین مبتنی بر شایستگی‌های کلیدی کسب‌وکار فراهم می‌کند. درواقع سیستم‌های مدیریت دانش شریان حیاتی زنجیره‌های تأمین هستند. شرکت‌ها از طریق انطباق اطلاعاتی که در سیستم‌های مدیریت دانش رسمی و غیررسمی وجود دارند، چرخه زمانی کالا و خدمات و هزینه‌ها را کاهش داده و ارزش بیشتری را هم به مشتریان داخلی و هم مشتریان خارجی خود تحویل می‌دهند و از این طریق در بازار مزیت رقابتی به دست می‌آورند.

خلق، سازماندهی و توزیع دانش در سرتاسر زنجیره تأمین الزام بسیار مهمی است. جریان دانش بین این برهم‌کنش‌ها برای موفقیت زنجیره تأمین حیاتی است. در ارائه مفاهیم مدیریت دانش در زنجیره تأمین گندم سه دسته فنون مدنظر قرار می‌گیرند: دسته اول در ارتباط با طراحی و عرضه گندم، عرضه‌کنندگان (کشاورزان و واسطه‌ها)، مدیریت ارتباطات بین عرضه‌کنندگان و ارتباط سازمان با عرضه‌کنندگان، دسته دوم در ارتباط با سیستم‌های تولیدی، مدیریت موجودی و مسائل داخلی سازمان جهت رفع مشکلات و دسته سوم مجموعه تدابیری

۲-۴-۲- منظر ذینفعان

مدیران باید در مورد این که سازمان، مشتریان خود را تا چه حد راضی کرده است، آگاهی لازم را کسب کنند. برای این امر لازم است تمامی ارزش‌هایی که به مشتریان انتقال می‌یابند، شناسایی شوند و موردسنجش قرار گیرند؛ و به مواردی چون میزان رضایت مشتریان از محصولات، توجه و رسیدگی به شکایات، تحویل به موقع محصولات به مشتریان و کاهش شکایت آنان اشاره می‌کند. ذینفعان شرکت بازرگانی دولتی ایران در زنجیره تأمین گندم کشاورزان، سیلو داران، کارخانجات آرد، شرکت‌های حمل‌ونقل و ناوایان می‌باشند.

۲-۴-۳- منظر فرایندهای داخلی

فرایندهای سازمانی در رسیدن به اهداف راهبردی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار هستند. سنجش میزان ارزش آفرینی و نحوه ارتباط بین فرایندها، می‌تواند مدیران را در شناخت امور یاری دهد. از این رو لازم است تا فرایندها برای دستیابی به اهدافی که حیاتی هستند، شناسایی شوند. منظور آن دسته از معیارهایی هستند که باید برای ایجاد رضایت ذینفعان، در فرایند داخلی شرکت وجود داشته باشند. در وجه فرایندهای داخلی، سازمان‌ها می‌بایست فرایندهایی را مشخص کنند که با برتری یافتن در آن بتوانند به ارزش آفرینی برای ذینفعان خود ادامه دهند.

تحقق هر یک از اهدافی که در وجه ذینفعان تعیین می‌شود مستلزم انجام یک یا چند فرایند عملیاتی به صورتی کارا و اثربخش است. این فرایندها باید در وجه فرایندهای داخلی تعیین شده و سنجش‌های مناسبی جهت کنترل پیشرفت آن‌ها توسعه یابد.

۲-۴-۴- منظر رشد و یادگیری

توانایی یک سازمان در بهبود و یادگیری، به طور مستقیم با ارزش آن گره می‌خورد. سازمان زمانی می‌تواند رشد داشته باشد که قادر به توسعه مهارت‌ها و رهبری خود باشد و از اشتباهات خود و رفتار سایر سازمان‌ها درس بگیرد و بتواند برای خود روش‌های جدیدی ایجاد کند. منظور از این معیار، آن دسته اقداماتی است که باید در رشد و یادگیری و آموزش کارکنان به کار گرفته شود تا از این راه، وضعیت مطلوب از نظر ذینفعان و مشتریان تحقق پیدا کند. معیار رشد و یادگیری، بر توانمندی کارکنان، کیفیت سیستم اطلاعاتی سازمان و چیدمان ابزار و تجهیزات آن برای دستیابی به اهداف می‌پردازد.

هستند که در مورد توزیع کنندگان، خریداران (کارخانجات آرد)، وفاداری خریداران و هماهنگی آن‌ها با سازمان باید لحاظ شود (موسوی، ۱۳۹۳) [۱۴]

مدیریت دانش و مدیریت زنجیره تأمین جهت رسیدن به اهداف راهبردی شرکت ضروری هستند. در محیط رقابتی امروزی این زنجیره‌های تأمین هستند که با یکدیگر رقابتی می‌کنند، از این رو انسجام و هماهنگی اعضای زنجیره برای به دست آوردن مزیت رقابتی در بازار بسیار حائز اهمیت است.

۲-۴-۲- سنجش‌های کارت امتیازی متوازن

۲-۴-۱- منظر مالی

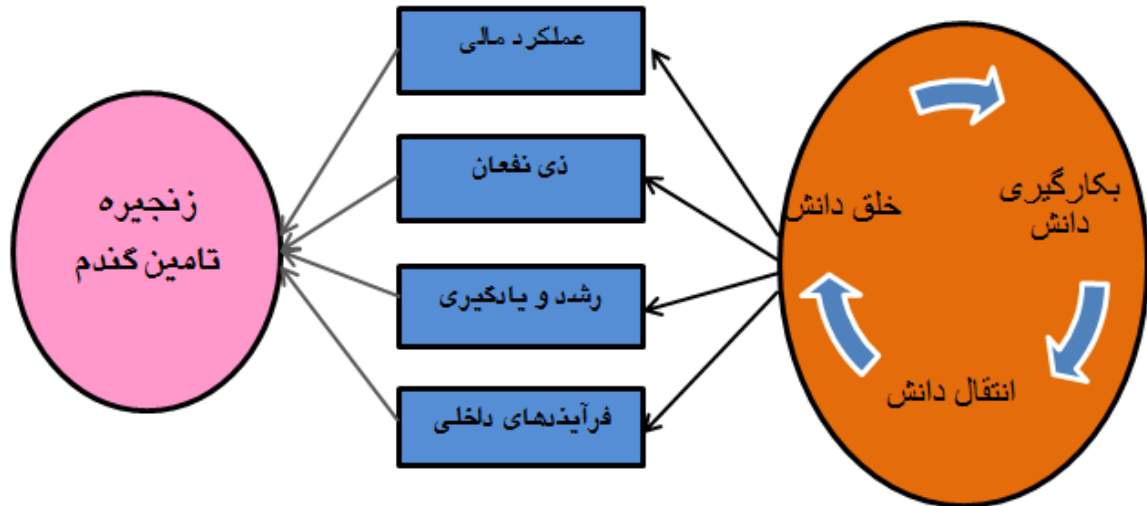
سنجش‌های مالی از اجزای مهم نظام ارزیابی متوازن‌اند. در سازمان‌های انتفاعی سنجش‌های این وجه می‌گوید که اجرای موفقیت‌آمیز اهدافی که در سه وجه دیگر تعیین شده‌اند، در نهایت به چه نتایج و دستاورد مالی منجر خواهد شد.

می‌توان همه تلاش و کوشش را صرف بهبود رضایت‌مندی مشتریان، ارتقاء کیفیت و کاهش زمان تحویل محصول و خدمات کرد؛ ولی اگر این اقدامات به نتایج ملموسی در گزارش‌های مالی منجر نشود ارزش چندانی نخواهد داشت. در بسیاری از سازمان‌ها، شاخص‌های مالی دارای اهمیت فراوانی هستند. این سازمان‌ها برای افزایش درآمد، کاهش هزینه‌ها و ریسک و استفاده مؤثرتر از دارایی‌ها و افزایش بهره‌وری تلاش می‌کنند. ارزیابی متوازن وجه مالی و حداکثر کردن سود را به عنوان هدف نهایی یک بنگاه اقتصادی در نظر می‌گیرد. در بعد مالی به شیوه‌های هزینه کردن منابع مالی سازمان توجه می‌شود که از طریق اندازه‌گیری میزان سود، جریان نقدینگی، بازگشت سرمایه صرف شده، ارزش افزوده اقتصادی، بازده مجموع دارایی‌ها و نسبت‌های مالی به دست می‌آید. در این وجه هدف شرکت بالا بردن توان شرکت در باز پرداخت بدهی‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت، افزایش کارایی عملیات و افزایش سودآوری بوده است، لذا، از نسبت‌های مالی برای ارزیابی عملکرد استفاده شده که مهم‌ترین نسبت‌های تعیین شده عبارت‌اند از: نسبت جاری، نسبت آنی، نسبت گردش کل دارایی‌ها، نسبت گردش موجودی کالا، نسبت دوره وصول مطالبات، نسبت بدهی، نسبت بازده فروش، نسبت بازده حقوق صاحبان سهام و نسبت بازده دارایی.

۳- پیشینه پژوهش‌های داخلی و خارجی

بررسی تأثیر به کارگیری مدیریت دانش بر مدیریت زنجیره تأمین ...

نویسنده	موضوع	نتیجه
(رونقی و همکاران، ۱۳۹۸) [۱۵]	شناسایی و رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر پیاده‌سازی مدیریت دانش با استفاده از روش فرا ترکیب	به ترتیب توجه به عوامل فرهنگی سازمان، رهبری، هم‌راستایی راهبردی، حمایت مدیران ارشد، فناوری اطلاعات و انگیزه افراد در حوزه پیاده‌سازی مدیریت دانش دارای بیشترین اهمیت است.
(اعتمادی و کسرابی، ۱۳۹۷) [۱۶]	بررسی تأثیر مدیریت دانش بر کارایی زنجیره تأمین در بخش فراساحل نفت و گاز	ابعاد مدیریت دانش شامل خلق دانش، تسهیم دانش، کاربرد دانش و حفظ دانش بر کارایی زنجیره تأمین، تأثیرگذار است.
(درستکار احمدی و نیک‌آبادی، ۱۳۹۴) [۱۷]	ارائه یک مدل هوشمند فازی برای ارزیابی فرایندهای مدیریت دانش در زنجیره تأمین	کسب، خلق و تولید دانش، نقش مهمی در فرایند مدیریت دانش دارند.
(فتحیان و همکاران، ۱۳۹۳) [۱۸]	تأثیر به‌کارگیری مدیریت دانش بر عملکرد سازمانی با استفاده از کارت امتیازی متوازن	فعالیت‌های مدیریت دانش بیشترین تأثیر را بر بعد رشد و یادگیری و فرایند داخلی و کمترین تأثیر را بر عملکرد مالی سازمان دارد.
(طلاری و علی محمدی، ۱۳۹۳) [۱۹]	بررسی نقش مدیریت دانش در تکامل زنجیره تأمین شرکت	کلیه ابعاد مدیریت دانش در زنجیره‌های تأمین مؤثر هستند.
(اسماعیل‌زاده و همکاران، ۱۳۹۳) [۲۰]	تأثیر مدیریت دانش بر عملکرد زنجیره تأمین	نتایج حاصل از این پژوهش تأثیر مؤلفه‌های مدیریت دانش بر کلیه ابعاد عملکرد زنجیره تأمین را نشان داد.
(والمحمدی و همکاران، ۱۳۹۲) [۲۱]	ارزیابی تأثیر اجرای مدیریت دانش بر عملکرد سازمانی با رویکرد کارت امتیازی متوازن	نتایج حاصله حاکی از اثر مثبت و معنادار (اگرچه ضعیف) مجموعه اقدامات مدیریت دانش بر عملکرد کلی سازمان بوده است.
(حمیدیزاده و همکاران، ۱۳۹۱) [۲۲]	بررسی تأثیر قابلیت‌های مدیریت دانش بازاریابی بر عملکرد سازمان در صنعت پتروشیمی	ارتباط مثبت معناداری میان قابلیت‌های مدیریت دانش بازاریابی بر عملکرد کل سازمان (عملکرد بازار، عملکرد مشتری و عملکرد مالی) وجود دارد.
(آقایی و همکاران، ۱۳۹۵) [۲۳]	تأثیر مدیریت دانش بر چابکی زنجیره تأمین	رابطه معناداری بین خلق دانش، کسب دانش، انتقال دانش و کاربرد دانش و چابکی در زنجیره تأمین وجود دارد.
(زولکاریان و همکاران، ۲۰۱۸) [۲۴]	تأثیر مدیریت زنجیره تأمین بر مزیت رقابتی و عملکرد شرکت از نظر ۳۵ کارمند کارخانه تولید شکر نیو جمینگ	مدیریت زنجیره تأمین بر عملکرد شرکت به‌طور مستقیم و از طریق مزیت رقابتی تأثیر مثبت دارد.
(راساریو و همکاران، ۲۰۱۷) [۲۵]	بررسی نقش مدیریت دانش در مدیریت زنجیره تأمین	مدیریت دانش به‌عنوان سازوکار مؤثری در یکپارچه‌سازی زنجیره تأمین، تنظیم راهبرد زنجیره تأمین و تقویت‌کننده زنجیره تأمین می‌باشد.
(ماریا و همکاران، ۲۰۱۷) [۲۶]	نقش مدیریت دانش در مدیریت زنجیره تأمین	مدیریت دانش را می‌توان به‌عنوان مکانیسم اهرم برای ادغام زنجیره تأمین؛ افزایش درونی و روابط بین زنجیره تأمین؛ هماهنگی استراتژی زنجیره تأمین؛ و تقویت انتقال دانش در توسعه محصول به کار گرفت.
(دسای و رای، ۲۰۱۶) [۲۷]	پژوهش مدیریت دانش در زنجیره تأمین شرکت‌های نفتی دولتی در هند	مدیریت دانش برای فرآیندها و زنجیره تأمین این شرکت‌ها ابزار کارآمدی برای گرفتن تصمیم‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت در تدوین استراتژی‌ها است.
(لی و وونگ، ۲۰۱۵) [۲۸]	سنجش اندازه‌گیری عملکرد مدیریت دانش در شرکت‌های کوچک و متوسط	ابزار سنجش برای اندازه‌گیری عملکرد مدیریت دانش در شرکت‌های کوچک و متوسط طراحی کرده‌اند؛ که ترکیب و اندازه‌گیری‌های ذهنی و عینی باهم می‌باشد.
(پاتیل و کانت، ۲۰۱۴) [۲۹]	شناسایی موانع و راه‌حل‌های انطباق مدیریت دانش در زنجیره تأمین	هدایت و مدیریت مثبت در انطباق مدیریت دانش در زنجیره تأمین بالاترین اولویت را دارد.

شکل (۱) مدل مفهومی مدیریت دانش در مدیریت زنجیره تأمین با استفاده از کارت امتیازی متوازن

۵- روش پژوهش

نوع تحقیق توسعه‌ای و کاربردی و روش تحقیق بکار رفته پیمایشی، ارزشیابی است. برای این منظور مؤلفه‌های خلق دانش و انتقال دانش و به‌کارگیری دانش در مدیریت زنجیره تأمین گندم در شرکت بازرگانی دولتی ایران احصاء تحلیل گردید. پرسشنامه دارای ۱۲۸ سؤال که ۳۲ سؤال سطر بر چهارستون از ابعاد کارت امتیازی متوازن مستقر و پرسشنامه طراحی و در مراکز قلمرو تحقیق اجرا و سپس و در هر بعد پاسخ‌دهنده امتیاز از یک تا پنج را بر اساس مقیاس لیکرت منظور نمود. جامعه آماری مدیران کل و معاونین و روسای حوزه بازرگانی این شرکت در سطح کلیه استان‌های کشور که تعداد آن‌ها ۸۶ نفر است، می‌باشد؛ و روش نمونه‌گیری از نوع همه شماری است؛ لذا تعداد نمونه با جامعه یکی است. برای سنجش سازگاری درونی پرسشنامه، از آلفای کرونباخ استفاده شد.

جدول (۱) ضریب آلفای کرونباخ متغیرهای تحقیق

متغیرها	آلفای کرونباخ
انتقال دانش	۰/۷۵۲
خلق دانش	۰/۸۵۶
به‌کارگیری دانش	۰/۷۹۸
عملکرد مالی	۰/۹۲۹
ذی نفعان	۰/۹۱۰
رشد و یادگیری	۰/۹۱۷
فرآیندهای داخلی	۰/۹۰۵
آلفای کل	۰/۹۶۴

با توجه به مبانی نظری، پیشینه و مدل مفهومی فرضیه‌ها به‌صورت زیر بیان می‌شود:

- ۱- به نظر می‌رسد خلق دانش تأثیری بر جنبه مالی شرکت دارد.
- ۲- به نظر می‌رسد به‌کارگیری دانش تأثیری بر جنبه مالی شرکت دارد.
- ۳- به نظر می‌رسد انتقال دانش تأثیری بر جنبه مالی شرکت دارد.
- ۴- به نظر می‌رسد خلق دانش تأثیری بر جنبه ذینفعان شرکت دارد.
- ۵- به نظر می‌رسد به‌کارگیری دانش تأثیری بر جنبه ذینفعان شرکت دارد.
- ۶- به نظر می‌رسد انتقال دانش تأثیری بر جنبه ذینفعان شرکت داشته است.
- ۷- به نظر می‌رسد خلق دانش تأثیری بر جنبه فرآیندهای داخلی شرکت دارد.
- ۸- به نظر می‌رسد به‌کارگیری دانش تأثیری بر جنبه فرآیندهای داخلی شرکت دارد.
- ۹- به نظر می‌رسد انتقال دانش تأثیری بر جنبه فرآیندهای داخلی شرکت دارد.
- ۱۰- به نظر می‌رسد خلق دانش تأثیری بر جنبه رشد و یادگیری شرکت دارد.
- ۱۱- به نظر می‌رسد به‌کارگیری دانش تأثیری بر جنبه رشد و یادگیری شرکت دارد.
- ۱۲- به نظر می‌رسد انتقال دانش تأثیری بر جنبه رشد و یادگیری شرکت دارد.

تعیین متغیرهای درون‌زا تحقیق در جدول (۳) ارائه شده است.

جدول (۳) ضرایب تعیین متغیرهای درون‌زای تحقیق

متغیرها	ضریب تعیین
عملکرد مالی	۰/۶۶۱
ذی‌نفعان	۰/۶۶۶
رشد و یادگیری	۰/۶۹۲
فرآیندهای داخلی	۰/۹۹۳

۵-۳-آزمون کیفیت مدل اندازه‌گیری

یکی دیگر از آزمون‌های ارزیابی مدل اندازه‌گیری، آزمون بررسی کیفیت آن است. کیفیت مدل اندازه‌گیری توسط شاخص اشتراک با روایی متقاطع محاسبه می‌شود. این شاخص در واقع توانایی مدل مسیر را در پیش‌بینی متغیرهای مشاهده‌پذیر از طریق مقادیر متغیر پنهان متناظرشان می‌سنجد. در جدول (۴) مقادیر این شاخص برای متغیرهای تحقیق نشان داده شده است.

جدول (۴) شاخص اشتراک با روایی متقاطع

متغیرهای تحقیق	CV COM
عملکرد مالی	۰/۵۷۰
ذی‌نفعان	۰/۵۴۵
رشد و یادگیری	۰/۵۲۵
فرآیندهای داخلی	۰/۵۰۱
فرآیندهای داخلی	۰/۵۰۱

از آنجا که مقدار این شاخص برای متغیرهای تحقیق اعداد مثبت را نشان می‌دهد نتیجه می‌گیریم که این مدل از کیفیت مناسبی برخوردار است.

همان‌طور که در جدول (۱) مشاهده می‌گردد ضریب آلفای تمامی متغیرهای بالاتر از مقدار ۰/۷ است و این نشانگر این مطلب است که مدل اندازه‌گیری این تحقیق از پایایی مناسبی برخوردار می‌باشد. در جدول (۲)، پایایی مرکب هر یک از متغیرهای تحقیق نیز بیان شده است.

جدول (۲) پایایی مرکب متغیرهای تحقیق

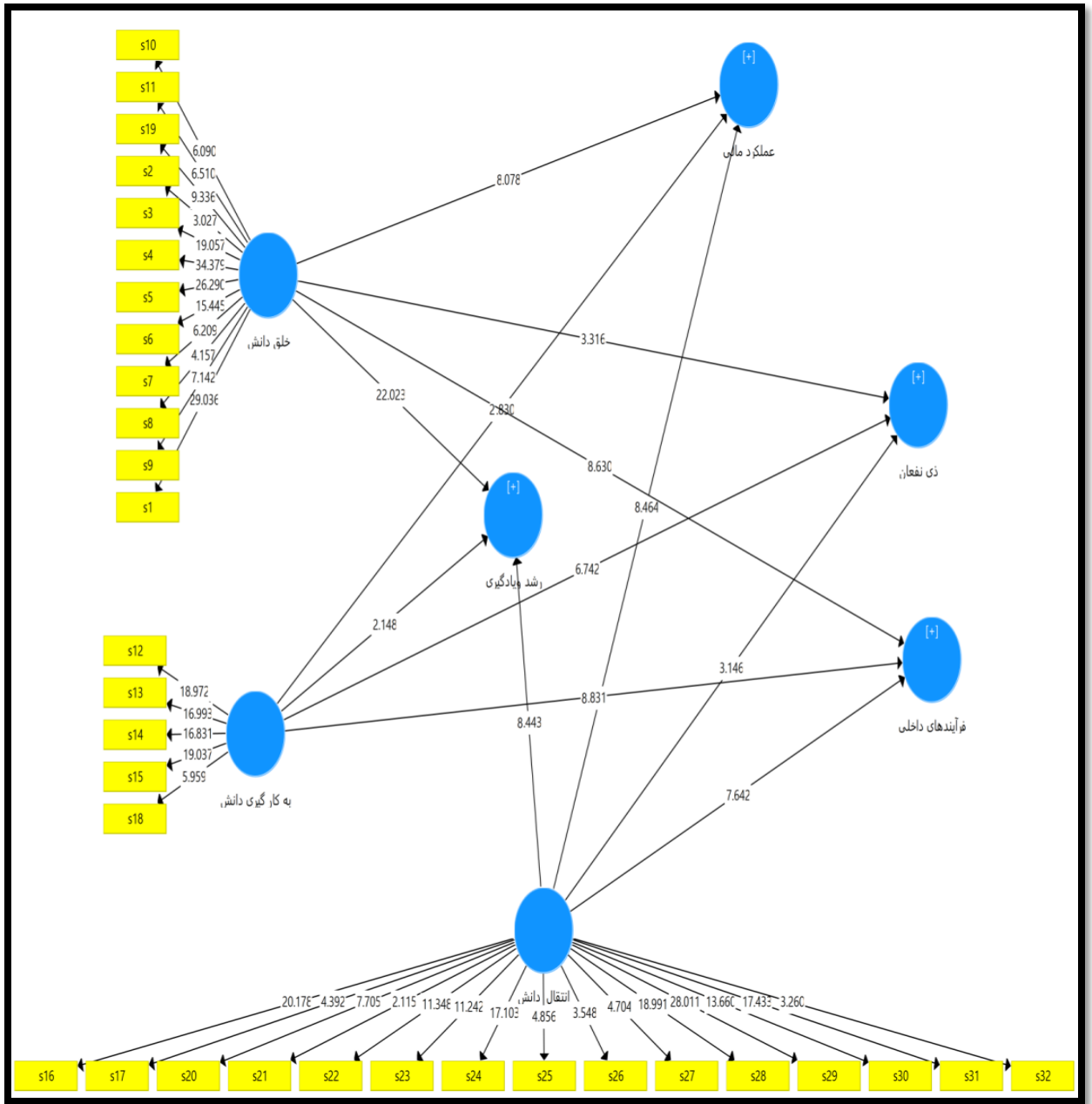
متغیرها	پایایی مرکب
عملکرد مالی	۰/۸۵۲
ذی‌نفعان	۰/۷۹۱
رشد و یادگیری	۰/۸۲۹
فرآیندهای داخلی	۰/۹۲۳

۵-۱-آزمون مدل ساختاری

مدل ساختاری مدلی است که در آن روابط بین متغیرهای مکنون (مستقل یا برون‌زا) و وابسته (درون‌زا) مورد توجه قرار می‌گیرد. از آنجا که مدل ساختاری مدلی برآمده از رابطه بین مدل‌های اندازه‌گیری موجود در مدل می‌باشد، بعد از ارزیابی پایایی و روایی مدل‌های اندازه‌گیری نوبت به ارزیابی مدل ساختاری می‌رسد، یک مدل عمومی معادلات ساختاری از چندین مدل اندازه‌گیری و فقط یک مدل ساختاری تشکیل می‌شود.

۵-۲-ضریب تعیین (R^2)

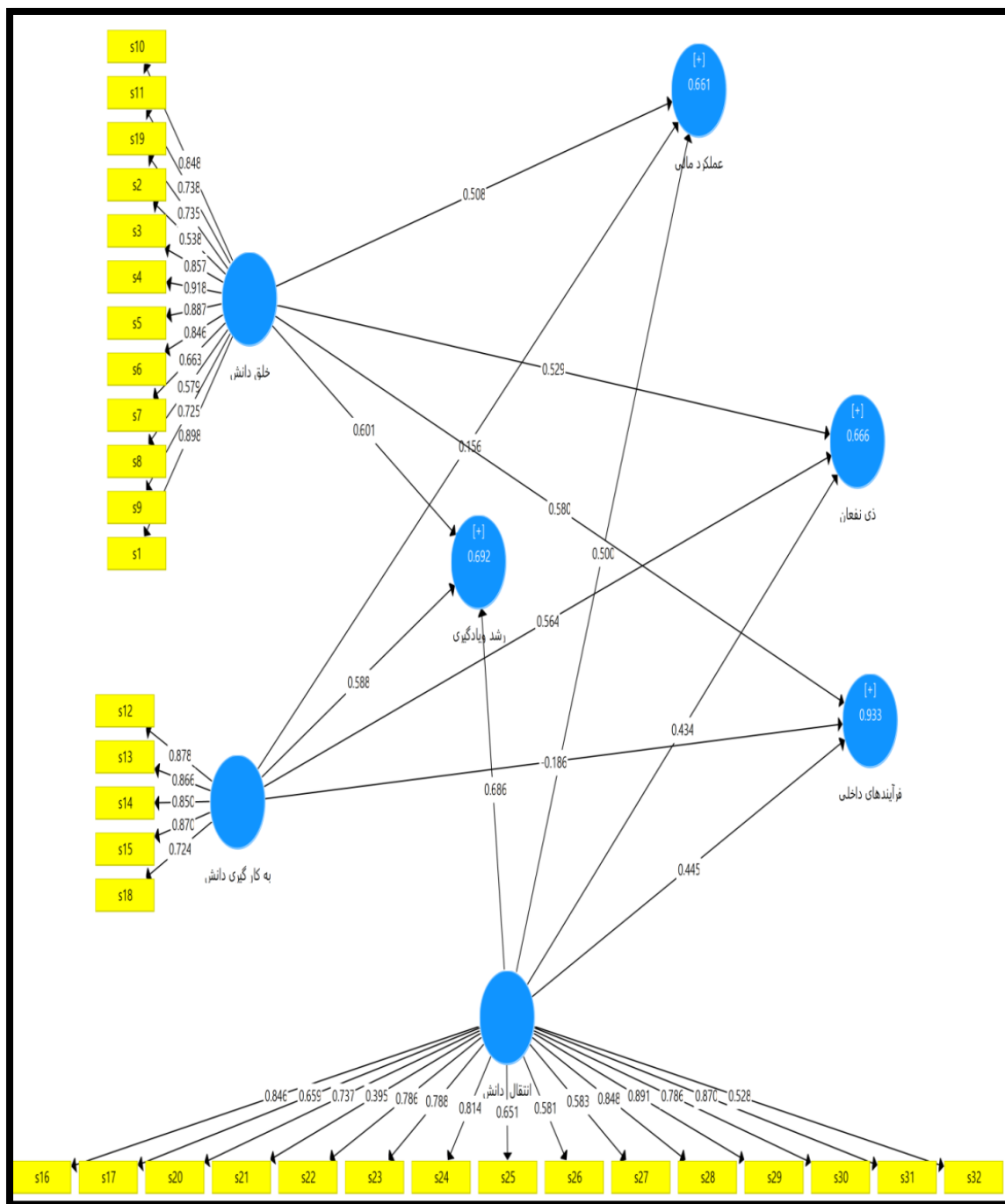
معیار اساسی ارزیابی متغیرهای مکنون درون‌زا مدل مسیر، ضریب تعیین می‌باشد. این شاخص نشان می‌دهد چند درصد از تغییرات متغیر درون‌زا توسط متغیر برون‌زا صورت می‌پذیرد. تعداد متغیرهای مشاهده‌پذیر و همچنین روابط برقرار شده یا وارد شده به یک متغیر مکنون درون‌زا بر میزان ضریب تعیین آن متغیر تأثیرگذار است. مقادیر ضرایب

شکل (۲) مدل معناداری مسیر

بزرگ‌تر از ۱/۹۶ باشد، معنی‌دار است. در واقع نتایج نشان می‌دهد در این مقاله آنچه سؤالات پرسشنامه قصد سنجش آن‌ها را داشته است، توسط این ابزار محقق شده است.

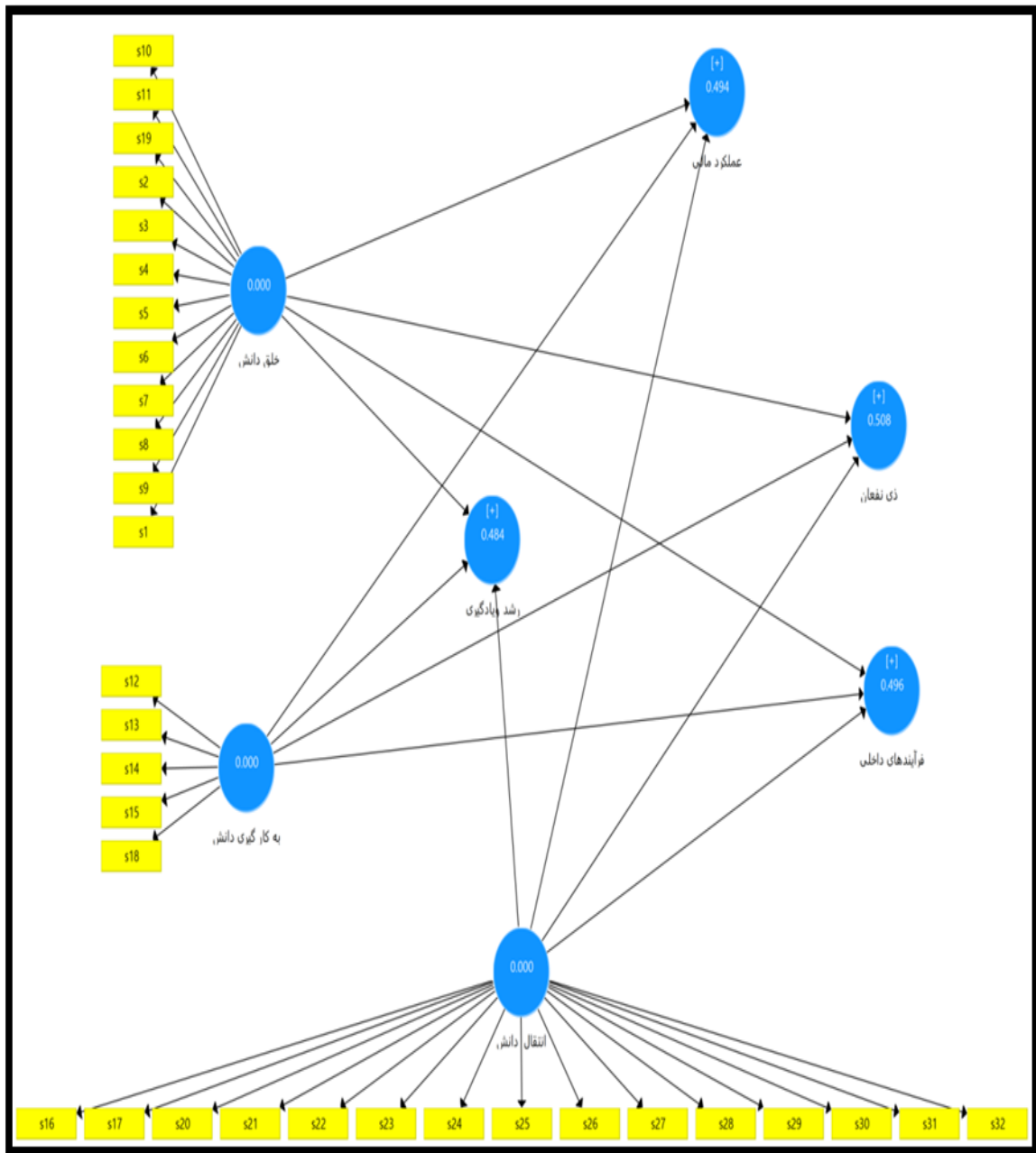
شکل (۲) مدل تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم را در حالت معناداری نشان می‌دهد. این مدل در واقع تمامی معادلات اندازه‌گیری مرتبه اول و دوم (بارهای عاملی) را با استفاده از آماره t ، آزمون می‌کند که اگر مقدار قدر مطلق آماره t

شکل (۳): ضرایب مسیر و ضریب تعیین

ساده‌تر رگرسیون ساده و چندگانه مشاهده می‌کردیم. عددی بین -۱ تا +۱ است که اگر برابر با صفر شوند، نشان‌دهنده نبود رابطه‌ی علی خطی بین دو متغیر پنهان است.

ضریب مسیر بیان‌کننده وجود رابطه علی خطی و شدت و جهت این رابطه بین دو متغیر مکنون است. در حقیقت همان ضریب رگرسیون در حالت استاندارد است که ما در مدل‌های

شکل (۴): مدل گرافیک (نشان دهنده cv-red)

مربوط به متغیرهای مستقل و وابسته آورده شده است. همان طور که مشاهده می شود شاخص‌ها مثبت و بزرگتر از صفر می باشند.

شاخصه‌ای مثبت و بزرگ، نشان از قابلیت بالای پیش‌بینی مدل دارد. مقادیر مثبت این شاخص‌ها، نشانگر کیفیت مناسب و قابل قبول مدل اندازه‌گیری و ساختاری می باشد و در شکل (۴) مقادیر هر یک از شاخص‌های

جدول (۵): مقادیر آماره T متغیرهای تحقیق

ردیف	اثر متغیر	بر متغیر	ضریب مسیر	T آماره	نتیجه
۱	خلق دانش	عملکرد مالی	۰/۵۰۸	۳/۰۰۸	تأیید
۲	خلق دانش	ذی‌نفعان	۰/۵۲۹	۲/۱۶	تأیید
۳	خلق دانش	فرآیندهای داخلی	۰/۵۸۰	۳/۰۱	تأیید
۴	خلق دانش	رشد و یادگیری	۰/۶۰۱	۲۲/۰۳	تأیید
۵	به‌کارگیری دانش	رشد و یادگیری	۰/۵۸۸	۵/۶۳	تأیید
۶	به‌کارگیری دانش	فرآیندهای داخلی	۰/۱۸۶	۲/۲۰	تأیید
۷	به‌کارگیری دانش	عملکرد مالی	۰/۱۵۶	۲/۸۳	تأیید
۸	به‌کارگیری دانش	ذی‌نفعان	۰/۵۶۴	۶/۷۴	تأیید
۹	انتقال دانش	ذی‌نفعان	۰/۴۳۴	۳/۲۵	تأیید
۱۰	انتقال دانش	رشد و یادگیری	۰/۵۴۵	۵/۱۱	تأیید
۱۱	انتقال دانش	عملکرد مالی	۰/۵۰۰	۸/۴۶	تأیید
۱۲	انتقال دانش	فرآیندهای داخلی	۰/۴۶۵	۷/۶۴	تأیید

معناداری وجود دارد اینکه با افزایش متغیر خلق دانش میزان وجه ذینفعان افزایش می‌یابد.

یافته‌های حاصل ضریب ۰/۵۲۹ را بین دو متغیر خلق دانش و فرآیندهای داخلی را نشان می‌دهد هم‌چنین مقدار t برابر ۱/۹۶ و نیز سطح معنی‌داری حاصل به نسبت مطلوب است به این معنی که بین دو متغیر یادشده رابطه مثبت و معناداری وجود دارد اینکه با افزایش متغیر خلق دانش میزان فرآیندهای داخلی افزایش می‌یابد.

یافته‌های حاصل ضریب ۰/۶۰۱ را بین دو متغیر خلق دانش و رشد و یادگیری را نشان می‌دهد هم‌چنین مقدار t برابر ۱/۹۶ و نیز سطح معنی‌داری حاصل به نسبت مطلوب

یافته‌های حاصل ضریب ۰/۵۰۸ را بین دو متغیر خلق دانش و عملکرد مالی را نشان می‌دهد هم‌چنین مقدار t برابر ۱/۹۶ و نیز سطح معنی‌داری حاصل به نسبت مطلوب است به این معنی که بین دو متغیر یادشده رابطه مثبت و معناداری وجود دارد اینکه با افزایش متغیر خلق دانش میزان عملکرد مالی افزایش می‌یابد.

یافته‌های حاصل ضریب ۰/۵۲۹ را بین دو متغیر خلق دانش و ذینفعان را نشان می‌دهد هم‌چنین مقدار t برابر ۱/۹۶ و نیز سطح معنی‌داری حاصل به نسبت مطلوب است به این معنی که بین دو متغیر یاد شده رابطه مثبت و

یافته‌های حاصل ضریب $0/601$ را بین دو متغیر به‌کارگیری دانش و رشد و یادگیری را نشان می‌دهد هم‌چنین مقدار t برابر $1/96$ و نیز سطح معنی‌داری حاصل به نسبت مطلوب است به این معنی که بین دو متغیر یادشده رابطه مثبت و معناداری وجود دارد اینکه با افزایش متغیر خلق دانش میزان رشد و یادگیری افزایش می‌یابد.

تأثیر انتقال دانش بر وجه ذی‌نفعان مثبت و معنی‌دار بوده است و شدت رابطه در حد $0/434$ بوده است. تأثیر انتقال دانش بر رشد و یادگیری مثبت و معنی‌دار بوده است و شدت رابطه در حد $0/454$ بوده است. تأثیر انتقال دانش بر فرآیندهای داخلی مثبت و معنی‌دار بوده است و شدت رابطه در حد $0/500$ بوده است. تأثیر انتقال دانش بر عملکرد مالی مثبت و معنی‌دار بوده است و شدت رابطه در حد $0/467$ بوده است.

۶-۲- اولویت‌بندی ابعاد مدیریت دانش بر اساس کارت امتیازی متوازن

بر اساس نتایج آزمون فریدمن با توجه به اولویت‌بندی از نظر پاسخ‌دهندگان بیشترین میزان اثربخشی خلق دانش بر رشد و یادگیری و کمترین آن بر جنبه مالی است؛ و بیشترین اثربخشی به‌کارگیری دانش بر فرآیندهای داخلی و کمترین آن بر جنبه مالی است؛ و بیشترین اثربخشی انتقال دانش بر ذینفعان و کمترین آن بر جنبه مالی است.

است به این معنی که بین دو متغیر یاد شده رابطه مثبت و معناداری وجود دارد اینکه با افزایش متغیر خلق دانش میزان رشد و یادگیری افزایش می‌یابد.

یافته‌های حاصل ضریب $0/588$ را بین دو متغیر به‌کارگیری دانش و عملکرد مالی را نشان می‌دهد هم‌چنین مقدار t برابر $1/96$ و نیز سطح معنی‌داری حاصل به نسبت مطلوب است به این معنی که بین دو متغیر یادشده رابطه مثبت و معناداری وجود دارد اینکه با افزایش متغیر به‌کارگیری دانش میزان عملکرد مالی افزایش می‌یابد.

یافته‌های حاصل ضریب $0/564$ را بین دو متغیر به‌کارگیری و ذینفعان را نشان می‌دهد هم‌چنین مقدار t برابر $1/96$ و نیز سطح معنی‌داری حاصل به نسبت مطلوب است به این معنی که بین دو متغیر یادشده رابطه مثبت و معناداری وجود دارد اینکه با افزایش متغیر به‌کارگیری میزان وجه ذینفعان افزایش می‌یابد.

یافته‌های حاصل ضریب $0/564$ را بین دو متغیر به‌کارگیری دانش و فرآیندهای داخلی را نشان می‌دهد هم‌چنین مقدار t برابر $1/96$ و نیز سطح معنی‌داری حاصل به نسبت مطلوب است به این معنی که بین دو متغیر یادشده رابطه مثبت و معناداری وجود دارد اینکه با افزایش متغیر به‌کارگیری دانش میزان فرآیندهای داخلی افزایش می‌یابد.

جدول (۶): نتایج آزمون فریدمن

ابعاد کارت امتیازی متوازن				ابعاد مدیریت دانش
رشد و یادگیری	فرآیندهای داخلی	ذینفعان	عملکرد مالی	
بیشترین تأثیر			کم‌ترین تأثیر	خلق دانش
	بیشترین تأثیر		کم‌ترین تأثیر	بکارگیری دانش
		بیشترین تأثیر	کم‌ترین تأثیر	انتقال دانش

۳-۶- ارزش آفرینی برای شرکت بازرگانی دولتی ایران

امروزه فرصت‌های ارزش آفرینی سازمان به مدیریت دانش سازمان منوط شده است که هدف آن استفاده از دارایی‌های نامشهود سازمان است و این امر باعث تحولات قابل‌ملاحظه‌ای در برنامه‌ها و ساختارها و سیستم‌های مختلف موجود شده است. هدف پیشینه کردن سود و افزایش اثربخشی سازمان است. کیفیت مدیریت دانش پیاده شده در شرکت بازرگانی دولتی ایران، به این بستگی دارد که دقیقاً مشخص شود که چه اقدامی و در کجا باید انجام شود که بیشترین تأثیر مثبت را داشته باشد. کارت امتیازی بر روی نتایج سازمان تمرکز دارد و با ایجاد توازن منجر به آینده مطلوبی که در چشم‌انداز منعکس شده می‌شود.

برنامه‌ریزی، کنترل و هدایت این اجزا در راستای تحقق اهداف شرکت بازرگانی دولتی ایران از چالش‌های بسیار مهم این شرکت محسوب می‌شود. از طرف دیگر ماهیت وجودی شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران ایجاد ارزشی مازاد بر مجموع ارزش تک‌تک واحدها و فرایندهای آن (هم‌افزایی) است. بر این اساس، می‌توان طراحی و پیاده‌سازی فرایندهای مدیریت دانش را به‌عنوان یک گام اساسی در اداره شرکت قلمداد کرد. رسیدن به حداکثر ارزش حاصل‌شده از کسب‌وکارها و کسب بیشترین سودآوری دینفعان، وظیفه شرکت‌های مادر می‌باشد. بر این اساس، توسعه شرکت‌های مادر دانش‌محور، علاوه بر رشد اقتصادی مستلزم توسعه انسانی، فرهنگی و اجتماعی می‌باشد.

۴-۶- استفاده از نتایج تحقیق برای افزایش عملکرد

شرکت بازرگانی دولتی ایران دارای تجربیات گران‌بهای است که به‌صورت‌های مختلف در سازمان وجود دارد که باید بتواند تجربیات خود را که در طول سال‌های متممادی و در شرایط مختلف به دست آورده مدیریت نماید و آن را به نسل‌های جدیدی که وارد سازمان می‌گردند انتقال دهد تا

بتواند از دانش انباشته‌شده خود در راستای توسعه و افزایش بهره‌وری استفاده نماید. از این منظر توسعه مکانیزم‌های مدیریت دانش در شرکت بازرگانی دولتی ایران نه برای ایجاد مزیت رقابتی بلکه به‌عنوان امری اجتناب‌ناپذیر و ضروری تلقی می‌گردد. جهت دستیابی به توسعه مبتنی بر دانایی، مدیریت دانش یک رکن اساسی است.

شرکت بازرگانی دولتی ایران یک شرکت مادر تخصصی است و فرایند مدیریت دانش در سازمان‌های مادر اهمیت دوچندانی دارد. گستردگی این شرکت منجر می‌گردد که فرایند مدیریت دانش با دشواری‌های خاصی برخوردار باشد ولی مسلم این است که این شرکت باید به هر صورت مسیر خود را در این جهت مشخص و معین نمایند و در آن راستا گام بردارند. مدیریت دانش در شرکت‌های مادر باید به‌صورت فرایند مداومی از مراحل استخراج دانش، اشتراک دانش، استفاده دوباره از تجربیات، استفاده از دانش باشد و این فرایند در کل شرکت نهادینه گردد و شرکت‌های تابعه بتوانند از تجربیات شرکت‌های مختلف در ابعاد مختلف استفاده نمایند.

۷- پیشنهادها

بر اساس یافته‌های پژوهش پیشنهاد می‌شود که باید سازوکارهایی نظیر استفاده از تجارب آموخته‌شده در پروژه‌ها استفاده کرد و دانش را در سازمان تولید نمود. یکی از سازوکارها، تقویت فرهنگ‌سازمانی و تشویق خلاقیت و نوآوری و برقراری برنامه‌های انگیزاننده ای است که افراد سازمان را نسبت به خلق دانش علاقه‌مند نماید. همچنین با استفاده از زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ساختارها و فرآیندهای کاری، کارکنان را در بکارگیری دانش تشویق نمود.

بر اساس فرضیه‌ها شرکت بازرگانی دولتی همزمان تمام ابعاد کارت امتیازی را موردتوجه قرار دهد؛ و بر این باور باشند که با قدرت دانش می‌توانند برتری‌های بلندمدت خود

مدیریت دانش در زنجیره تأمین گندم به عنوان یک موضوع خاص از اهمیت حیاتی برای بخش تأمین گندم برخوردار است. دینفعان در هر دو مسئله طراحی و اجرا درگیر می‌شوند و تمام سطوح سلسله مراتبی فرایند تصمیم‌گیری طبیعی را در برمی‌گیرد. با مدیریت دانش و برنامه‌ریزی می‌توان عوامل مربوط به سیاست‌های تأمین گندم شامل: مدت‌زمان ذخایر استراتژیک برای کل کشور، مدت‌زمان ذخایر استراتژیک برای تقاضای هر منطقه، مدت‌زمان ذخایر استراتژیک برای عرضه هر منطقه را شناسایی نمود. به کارگیری عوامل مدیریت دانش در زنجیره تأمین گندم منجر به رسیدن به اهداف برتر و حرفه‌ای‌تر در تصمیم‌گیری می‌شود و به طور قابل توجهی به اثربخشی حوزه کشاورزی کمک می‌کند.

لذا پیشنهاد می‌شود موانع پذیرش مدیریت دانش در زنجیره تأمین گندم مانند: موانع استراتژیک، موانع سازمانی، موانع فنی، موانع فرهنگی و موانع فردی نیز در یک تحقیق جامع در حوزه شرکت بازرگانی دولتی ایران بررسی گردد. در این تحقیق از الگوی کارت امتیازی متوازن استفاده شده است لذا می‌توان برای پژوهشگران آتی پیشنهاد نمود از سایر الگوها مانند ماتریس عملکرد یا مدل تعالی سازمان برای بررسی مدیریت دانش در عملکرد شرکت بازرگانی دولتی یا سایر سازمان‌های دولتی استفاده نمایند.

را در عرصه‌های رقابتی حفظ کنند و با استقرار مدیریت دانش، کارایی خود را بهبود بخشند. اگر کشورهای در حال توسعه همچون کشورهای توسعه‌یافته به دانش توجه نکنند، فاصله علمی- اقتصادی و... بین کشورهای ثروتمند و فقیر افزایش می‌یابد.

پیشنهاد می‌شود شرکت بازرگانی دولتی جهت مدیریت دانش در زنجیره تأمین ارتباط سازمان را با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی افزایش دهد. و یک شبکه ارتباط مانند پایگاه داده‌ها بین عوامل مختلف زنجیره تأمین گندم تشکیل دهد تا عملکرد خود را در تمامی ابعاد کارت امتیازی متوازن هماهنگ‌تر و اثربخش‌تر نماید.

این پژوهش مدل مدنظر را در شرکت بازرگانی دولتی ایران و در حوزه زنجیره تأمین گندم بررسی کرده است؛ پیشنهاد می‌شود محققان دیگر این مدل را در حوزه‌های کاری سایر سازمان‌های دولتی بررسی کنند.

مدیریت دانش از نظر دانشمندان علوم انسانی تعاریف و ابعاد متفاوت و مختلفی دارد که در این تحقیق از سه بعد خلق و بکارگیری و انتقال بر اساس نظریه دالکر استفاده شد و ۱۲ فرضیه مطرح گردید لذا پیشنهاد می‌شود پژوهشگران در آینده از مدل‌های چهار مرحله‌ای که بعد اکتساب دانش نیز اضافه می‌شود و یا پنج مرحله‌ای که بعد ذخیره‌سازی دانش نیز استفاده می‌شود استفاده نموده و فرضیات بیشتری را مطرح نمایند.

۸- منابع و مآخذ

Competitive Advantages. Journal of Business Administration Researches, 11(21), 403-425.

[3]Shujahat, M., Sousa, M. J., Hussain, S., Nawaz, F., Wang, M., & Umer, M., (2019). Translating the impact of knowledge management processes into knowledge-based innovation: The neglected and mediating role of

[1]Kuo, T.C. & Smith, S. (2018). A systematic review of technologies involving eco-innovation for enterprises moving towards sustainability. Journal of Cleaner Production, 192, 207–220, 11(21), 403-425.

[2]Salili, S. Hamidzadeh, M. R., Gharech, M., & Haji Karimi, A.(2019). Marketing Knowledge Management Functions on Empowering

Know, Harvard Business School Press, Boston, MA

[11]Farooq, R., (2018). Developing a conceptual framework of knowledge management. International Journal of Innovation Science, <https://doi.org/10.1108/IJIS-07-2018-0068>.

[12]Valmohammadi, Ch., Ahmadi, M., & Ali Akbar, M., (2013). Evaluation of the Effect of Knowledge Management on Organizational Performance with Balanced Scorecard Approach. Industrial Management Journal of the Faculty of Humanities, 8(24), 10 .

[13]Abubakar, A. M., Elrehail, H., Alatailat, M. A., & Elçi, A. (2017). Knowledge management, decision-making style and organizational performance. Journal of Innovation & Knowledge, 4(2), 104-114.

[14]Mousavi Shams Abad, S. j., (2014), Investigating Strategic Management Challenges and Strategies in the Wheat Storage Chain. International Management Conference, (Year: 2014), 15.

[15] Ronaghi,m., Zeinodinzadeh,s.and Alambeladi,s. Identification and Ranking the Factors Affecting the Knowledge Management Implementation Using Metasynthesis Method.,2019.22(3):p.112-135

[16]Etemadi, A., Kasraei, A. (2019). The Effect of Knowledge Management on Supply Chain Performance in the Offshore Sector of Oil and Gas (Case study: Iranian Offshore Engineering and Construction Company). Journal of Strategic Management of Organizational Knowledge, 1(3), 185-205

[17]Durostkar ahmadi, N., Shafiee nikabadi, M. (2015). Provide a fuzzy intelligent model To evaluate knowledge management processes in the supply

knowledge-worker productivity. Journal of Business Research, 94, 442–450.

[4]Pham, D. D. T., Paille, P., & Halilem, N., (2019). Systematic review on environmental innovativeness: A knowledge-based resource view. Journal of Cleaner Production, 211, 1088–1099.

[5]Oliveira, J. B., Jin, M., Lima, R. S., Kobza, J. E., & Montevechi, J. A. B., (2019). The role of simulation and optimization methods in supply chain risk management: Performance and review standpoints. Simulation Modelling Practice and Theory, 92, 17–44.

[6]Tsolakis,N. K. ,Keramydas, C. A., Toka, A. K. Dimitrios A. Aidonis ,D.A., (2014). Agrifood supply chain management: A comprehensive hierarchical decision-making framework and a critical,120, 47-64

[7]Samanian, M., Saifi, N., Hosni, M. & Pazoki, A., (2017). Book of Knowledge Management Models.

Islamic Azad University Press and Publishing Organization (in cooperation with Bojnourd unit) .

[8]AlKahtani, M., Rehman, A. U., Al-Zabidi, A., & Choudhary, A. (2018). Agile Supply Chain Assessment: An Empirical Study on Concepts, Research and Issues. Arabian Journal for Science and Engineering. doi:10.1007/s13369-018-3299-7.

[9]Ghazanfari, M., Fathollah, m., (2017). A Comprehensive Approach to Supply Chain Management. Publications of the University of Science and Technology of Iran

[10]Davenport, T., Prusak, L. (1998). Working Knowledge: How Organizations Manage What They

IT Management Studies, 2017.5(18): p.25-50

[24]Zulkarnain, M., Salim, U., Sumiati, (2018). Effect analysis of supply chain management on competitive advantage and company performance (study at new Djombang Sugar Factory). South East Asia Journal of Contemporary Business, Economics and Law, 15(5), 63-69.

[25]Rosario, M., Alfonso, A., & Miguel, C., (2017). The role of knowledge management in supply chain management: A literature review. Journal of Industrial Engineering and Man, 10(4), 711-788.

[26]María del Rosario, Alberto Alfonso, Miguel Gaston .(2017). Journal of Industrial Engineering and Management: The Role of Knowledge Management in Supply Chain Management: A Literature Review, JIEM, 2017 – 10(4): 711-788

[27]Desai, A., Rai, S. (2016). Knowledge Management for Downstream Supply Chain Management of Indian Public Sector Oil Companies. Procedia Computer Science, 79(1), 1021-1028.

[28]Lee, C.S., Wong, K.Y., (2015). Development and validation of knowledge management performance measurement constructs for small and medium enterprises. J. Knowl. Manag, 19, 711-734.

[29]Patil, S.K. and Kant, R. (2016). A fuzzy AHP-TOPSIS framework for ranking the solutions of Knowledge Management adoption in Supply Chain to overcome its barriers, Expert Systems with Applications, 41, 679-693.

chain(case study: Iran Khodro Company). Perspective of Industrial Management, 18, 153-175.

[18]Fathian, M., Akhavan, P.Scheraghali, S, (2014). Investigating the effect of knowledge management on organizational performance using a balanced scorecard. Journal of Industrial Engineering & Management Sharif ,1(2),139-147.

[19]Talari, M. A., Mohammadi, A., (2013), The Role of Knowledge Management in the Evolution of the Supply Chain of Companies. Commercial Reviews, 11(58).

[20]Esmaeilzadeh, M., duri, M. (2014). The impact of knowledge management on supply chain performance. International Accounting and Management Conference 2014.

[21]Valmohammadi, Ch., Ahmadi, M., & Ali Akbar, M., (2013). Evaluation of the Effect of Knowledge Management on Organizational Performance with Balanced Scorecard Approach. Industrial Management Journal of the Faculty of Humanities, 8(24) , 10 .

[22]Hamidizadeh, M. R., Kheyrikhah, M. R., & Nasr Dehziri, S., (2012). The Relationship Between Marketing Knowledge Management Assets and Organization Performance in Iran's Petrochemical Industry. Human Resource Management in The Oil Industry, 3(12), 9-24.

[23]Aghaei, M., Dehghani, M., Naderi Ziarati, R. and Toolabi, M. The Impact of Implementation of Knowledge Management on Supply Chain Agility.

بررسی تأثیر به‌کارگیری مدیریت دانش بر مدیریت زنجیره تأمین ...